

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

26 octombrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte – Toma Nadejda,

Judecătorii – Catan Liliana și Guzun Ion,

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de către avocatul Mîrzîncu Aurelia în numele inculpatului Alexandru Ștefan, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 01 iunie 2022 și a sentinței Judecătoriei Orhei (sediul Central) din 13 aprilie 2022, în cauza penală în privința lui

Alexandru Ștefan xxxxxx, născut la
xxxxxx xxxxxx, originar și domiciliat în
xxxxxx xxxxxx, xxxxxx xxxxxx.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 04.03.2022 – 13.04.2022;

Instanța de apel: 10.05.2022 – 01.06.2022;

Instanța de recurs: 03.08.2022 – 26.10.2022.

A C O N S T A T A T:

1. Prin sentința Judecătoriei Orhei (sediul Central) din 13 aprilie 2022, Alexandru Ștefan a fost recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 151 alin. (1) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsa de 6 (șase) ani și 10 (zece) luni) închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar te tip semiînchis.

A fost dispusă includerea în termenul executării pedepsei a perioadei reținerii și deținerii lui Alexandru Ștefan Constantin în arest preventiv din 14 februarie 2022, pînă la data pronunțării prezentei sentințe.

A fost dispusă menținerea în privința lui Alexandru Ștefan a măsurii preventive – arestul preventiv, pînă la intrarea în vigoare a sentinței.

A fost admisă cererea avocatului Aliona Stici referitor la condițiile de detenție contrare prevederilor art. 3 din CEDO.

S-a constatat faptul că, Alexandru Ștefan a fost deținut în Penitenciarul nr. 17 Rezina, în calitate de prevenit, pe perioada continuă, de la 14.02.2022 pînă la

13.04.2022, în total 58 (cincizeci și opt) zile, în condiții contrare prevederilor art. 3 din CEDO.

A fost dispusă, în condițiile art. 385 alin. (5) și (6) și art. 473⁴ alin. (6) Cod de procedură penală, reducerea cu 58 (cincizeci și opt) zile a pedepsei penale stabilită inculpatului Alexandru Ștefan.

A fost obligată administrația Penitenciarul nr.17 Rezina, să înlăture condițiile precare de detenție, constatate în prezenta sentință, în termen de 15 zile, după expirarea căruia instituția penitenciară va informa instanța de judecată, despre executare.

A fost dispusă încasarea de la Alexandru Ștefan în beneficiul bugetului de stat, suma de 320 (trei sute douăzeci) lei, cu titlu de cheltuieli judiciare.

Prin aceeași sentință s-a dispus în privința corpurilor delictive.

2. Pentru pronunțarea sentinței, prima instanță a constatat în fapt că, Alexandru Ștefan, la 29 ianuarie 2022, aproximativ ora 22:00, aflându-se în stare de ebrietate alcoolică în gospodăria lui Mucinschii Veaceslav din xxxxxx xxxxxx, xxxxxx xxxxxx, în rezultatul unui conflict apărut între el și Mucinschii Veaceslav, dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, avînd scopul de a-i cauza suferințe fizice și vătămări corporale ultimului, intenționat i-a aplicat lui Mucinschii Veaceslav o lovitură cu un cuțit în regiunea spatelui, cauzându-i leziuni corporale sub formă de plagă înțepat-tăiată, penetrantă a hemitoracelui stîng posterior, pneumo-hemotoracace minim pe stînga, care conform Raportului de expertiză nr.202225D0026 din 09.02.2022, se califică ca vătămare corporală gravă.

Astfel, Alexandru Ștefan a săvârșit infracțiunea prevăzută de art. 151 alin. (1) Cod penal - vătămare intenționată gravă a integrității corporale sau a sănătății, care este periculoasă pentru viață.

3. Avocatul Stici Aliona în numele inculpatului Alexandru Ștefan împreună cu inculpatul, a contestat sentința cu apel, solicitând casarea sentinței, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care inculpatului să-i fie stabilită o pedeapsă neprivativă de libertate în temeiul prevederilor art. 90 Cod penal.

În motivarea apelului a invocat că, inculpatul Alexandru Ștefan consideră pedeapsa stabilită drept una prea aspră, invocând astfel că prima instanță a ignorat faptul că, inculpatul a colaborat cu organul de urmărire penală și a făcut declarații.

Partea apărării a menționat că, deși a fost reținut, totuși motivul reținerii și aplicării măsurii preventive sub formă de arest preventiv nu a fost eschivarea acestuia de la prezentarea la organul de urmărire penală, or, inculpatul nu s-a ascuns și nici nu a împiedicat acțiunile de urmărire penală desfășurate pe marginea cauzei penale pornite în privința sa.

Partea apărării a susținut că, partea vătămată a fost persoana care a început încăierarea, fiind în stare de ebrietate avansată, acțiunile acestuia fiind provocatoare, determinând inculpatul să revină la domiciliul acestuia pentru a-și lua scuterul, însă declarațiile inculpatului nu au fost luate în considerație de instanță.

La fel, a invocat că, inculpatul a achitat părții vătămate cheltuielile de

tratament, a achitat polița de asigurare medicală și alte cheltuieli necesare, astfel încât, partea vătămată a declarat că nu are pretenții de ordin material sau moral împotriva inculpatului.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Cahul din 01 iunie 2022, apelul declarat de către avocatul Stici Aliona în numele inculpatului Alexandru Ștefan împreună cu inculpatul, a fost respins ca nefondat, fiind dispus că termenul executării pedepsei urmează a fi calculat din data de 01 iunie 2022, cu includerea în acest termen a perioadei deținerii în stare de arest preventiv de la 14 februarie 2022 pînă la 01 iunie 2022.

4.1. În motivarea soluției pronunțate instanța de apel a indicat că, la pronunțarea sentinței prima instanță corect a stabilit circumstanțele de fapt și de drept și just a concluzionat că, inculpatul a săvârșit infracțiunea imputată, aceste împrejurări fiind constatate din totalitatea de probe acumulate la cauza penală, fiind corect apreciate, respectându-se prevederile art.101 Cod de procedură penală din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității, iar toate probele în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor.

Instanța de apel a constatat cu certitudine că, Alexandru Ștefan a săvârșit infracțiunea prevăzută de art. 151 alin.(1) Cod penal, adică vătămarea intenționată gravă a integrității corporale sau a sănătății, care este periculoasă pentru viață.

Instanța de apel, acordând eficiență prevederilor art. 7, 61, 75 Cod penal, a evidențiat că, executarea pedepsei nu trebuie să cauzeze suferințe fizice și nici să înjosească demnitatea persoanei condamnate. Or, conform Regulii nr. 6 din Recomandarea NR.R (92) 16 a Comitetului de miniștri către statele membre referitoare la regulile europene asupra sancțiunilor aplicate în comunitate (adoptată de Comitetul de Miniștri în 19 octombrie 1992, cu ocazia celei de a 482-a reuniune a Delegațiilor de Miniștri), potrivit căreia natura și durata sancțiunilor și măsurilor aplicate în comunitate trebuie de asemenea să fie proporțională cu gravitatea infracțiunii pentru care un delincvent a fost condamnat sau o persoană este inculpată, decît să se țină seama de situația personală ținând cont de circumstanțele săvârșirii infracțiunii.

Instanța de apel a menționat că, la individualizarea și stabilirea categoriei și termenului pedepsei inculpatului, instanța de apel ține cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de personalitatea celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea, de condițiile de viață ale familiei acestuia precum și de scopul pedepsei stabilite asupra corectării și reeducării inculpatului.

Instanța de apel a notat că, potrivit art. 34 alin. (1) Cod penal, se consideră recidivă comiterea cu intenție a uneia sau mai multor infracțiuni de o persoană cu antecedente penale pentru o infracțiune săvârșită cu intenție. Din textul alin. (2) lit. b) al aceluiași articol se desprinde că, recidiva se consideră periculoasă dacă persoana anterior condamnată pentru o infracțiune intenționată gravă sau deosebit de gravă a săvârșit din nou cu intenție o infracțiune gravă, deosebit de gravă sau excepțional de gravă.

În desfășurarea deciziei, instanța de apel a subliniat că, potrivit art. 82 Cod penal, (1) la aplicarea pedepsei pentru recidivă periculoasă și recidivă deosebit de periculoasă de infracțiuni se ține cont de numărul, caracterul, gravitatea și urmările infracțiunilor săvârșite anterior, de circumstanțele în virtutea cărora pedeapsa anterioară a fost insuficientă pentru corectarea vinovatului, precum și de caracterul, gravitatea și urmările infracțiunii noi. (2) Mărimea pedepsei pentru recidivă periculoasă și deosebit de periculoasă nu poate fi mai mică de o treime din maximumul pedepsei prevăzute la articolul corespunzător din Partea specială a prezentului cod. În cazul în care sânt stabilite numai circumstanțe atenuante, instanța poate stabili pedeapsa în limitele prevăzute pentru infracțiune în Partea specială a prezentului cod.

Instanța de apel a relevat că, în conformitate cu dispozițiile art. 111 alin. (1) lit. h) Cod penal, se consideră ca neavând antecedente penale persoanele condamnate la închisoare pentru săvârșirea unei infracțiuni grave - dacă au expirat 6 ani după executarea pedepsei.

Astfel, instanța de apel a reținut că, prin sentința Judecătorei Ciocana, mun. Chișinău din 28 iunie 2013, menținută prin decizia Curții Supreme de Justiție din 05 martie 2014, Alexandru Ștefan a fost recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunilor prevăzute de art.42, 151 alin. (2) lit. d) Cod penal, art. 287 alin. (3) Cod penal, iar în baza art. 84 Cod penal, prin cumul parțial al pedepselor aplicate i s-a stabilit o pedeapsă definitivă de 6 ani închisoare cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis (f.d. 126-130, 131-135), fiind eliberat din detenție la 08 decembrie 2018 după executarea pedepsei stabilite prin sentința din 28 iunie 2013 (f.d. 47-48).

Instanța de apel a constatat că, la data săvârșirii infracțiunii prevăzută de art. 151 alin.(1) Cod penal, incriminată inculpatului în prezenta cauză și anume data de 29 ianuarie 2022, Alexandru Ștefan avea antecedente penale nestinse în ordinea art. 111 alin.(1) lit. h) Cod penal.

Instanța de apel a evidențiat că, din prevederile art. 90 alin. (4) Cod penal se desprinde că, persoanelor care au săvârșit infracțiuni deosebit de grave și excepțional de grave, precum și în cazul recidivei periculoase sau deosebit de periculoase, condamnarea cu suspendarea condiționată a executării pedepsei nu se aplică.

Astfel, instanța de apel a menționat că, prima instanță corect și întemeiată a apreciat că, în speță față de inculpat nu poate fi aplicată condamnarea cu suspendarea condiționată a executării pedepsei în baza art. 90 Cod penal în condițiile în care la momentul săvârșirii faptei, inculpatul se afla în stare de recidivă periculoasă, pentru corectarea și reeducarea inculpatului, considerând necesară aplicarea în privința ultimului o pedeapsă sub formă de închisoare în limitele sancțiunii prevăzute de Codul penal.

Prin urmare, instanța de apel a concluzionat că, prima instanță corect și întemeiat i-a aplicat inculpatului, pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 6 ani și 10 luni, cu executare în penitenciar de tip semiînchis.

5. Avocatul Mîrzîncu Aurelia în numele inculpatului Alexandru Ștefan, fără a invoca expres vreun temei din cele prevăzute la art. 427 alin. (1) Cod de procedură

penală, contestă decizia instanței de apel cu recurs ordinar, solicitând casarea deciziei și a sentinței primei instanțe, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului prevăzut pentru prima instanță prin care inculpatului să-i fie stabilită pedeapsa minimă prevăzută de sancțiunea art. 151 alin. (1) Cod penal, cu suspendarea condiționată a executării acesteia în baza prevederilor art. 90 Cod penal.

În argumentarea recursului menționează că, instanța de apel nu a respectat în deplină măsură prevederile art. 61 și 75 Cod penal, pedeapsa stabilită fiind una prea aspră în raport cu fapta săvârșită și consecințele acesteia, luând în considerație că inculpatul și-a recunoscut pe deplin vina, se căiește sincer, a recuperat toate cheltuielile de tratament a părții vătămate care nu are careva pretenții de ordin material față de inculpat, indicând că îl iartă, fapt ce nu a fost luat în considerație de instanța de apel.

Partea apărării consideră că, pedeapsa stabilită inculpatului Alexandru Ștefan este una inechitabilă în raport cu modul de săvârșirea a faptei infracționale și că urmează a se ține cont că inculpatul are la întreținere părinții care nu lucrează și practic inculpatul era unicul întreținător al familie.

6. Procurorul a depus referință la recursul ordinar declarat, pledând pentru dispunerea inadmisibilității acestuia ca fiind vădit neîntemeiate.

Procurorul a depus referință la recursul ordinar declarat, pledând pentru inadmisibilitatea acestuia, ca fiind vădit neîntemeiat.

În opinia procurorului, instanța de apel just a valorificat criteriile generale și speciale privind individualizarea pedepsei stabilite inculpatului.

7. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat în baza materialelor din dosar, Colegiul penal conchide asupra inadmisibilității acestuia, din următoarele considerente.

Potrivit dispoziției art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, este în drept să decidă inadmisibilitatea acestuia în cazul în care constată că este vădit neîntemeiat.

Conform prevederilor art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor prevăzute de art. 427 Cod de procedură penală, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate de recurent.

După cum rezultă din conținutul cererii de recurs declarate în speță, recurentul critică decizia instanței de apel sub aspectul individualizării greșite a pedepsei penale, aspect care se subscrie temeiului de casare prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală, potrivit căruia hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazul când *10) s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.*

Sub aspectul temeiului de casare menționat, Colegiul penal atestă că partea apărării consideră că inculpatului Alexandru Ștefan i-a fost stabilită o pedeapsă prea aspră, și în acest sens, solicită stabilirea inculpatului a unei pedepse minime

prevăzută de sancțiunea art. 151 alin. (1) Cod penal, cu dispunerea aplicării prevederilor art. 90 Cod penal, or, instanța de apel greșit a individualizat pedeapsa și astfel eronat i-a stabilit inculpatului o pedeapsă privativă de libertate fără a ține cont de faptul că inculpatul și-a recunoscut pe deplin vina, s-a căit sincer în cele săvârșite, a recuperat toate cheltuielile de tratament părții vătămate și că are la întreținere părinții care nu lucrează.

Însă, analizând argumentele menționate în raport cu circumstanțele cauzei, instanța de recurs le apreciază ca neîntemeiate și pasibile respingerii din următoarele motive.

Prin criteriile generale de individualizare a pedepsei se înțeleg cerințele (regulile) stabilite de lege, de care este obligată să se conducă instanța de judecată la aplicarea fiecărei pedepse, pentru fiecare persoană vinovată în parte.

Legea penală acordă instanței de judecată o posibilitate largă de aplicare în practică a principiului individualizării răspunderii penale și a pedepsei penale, ținând cont de caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care agravează sau atenuază răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

Astfel, Colegiul penal reține, că persoanei declarate vinovate, trebuie să i se aplice o pedeapsă echitabilă, în limitele sancțiunii articolului în baza căruia persoana se declară vinovată.

Conform prevederilor art. 61 Cod penal, pedeapsa penală este o măsură de constrângere statală și un mijloc de corectare și reeducare a condamnatului, și respectiv la rândul său are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea ultimului, cât și a altor persoane.

Totodată, conform prevederilor art. 75 Cod penal, persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele fixate în Partea specială a Codului penal în strictă conformitate cu dispozițiile Părții generale a acestuia. La stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța de judecată ține cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei, care atenuază ori agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

Așadar, instanța de recurs reamintește, că categoriile pedepselor aplicate persoanelor fizice sunt expuse în Codul penal într-o anumită consecutivitate: de la cea mai blândă - amendă, până la cea mai aspră - detențiune pe viață.

În conformitate cu criteriile generale de individualizare a pedepsei, o pedeapsă mai aspră, din numărul celor alternative, prevăzute pentru săvârșirea infracțiunii, se stabilește numai în cazul în care o pedeapsă mai blândă, din numărul celor menționate, nu va asigura atingerea scopului pedepsei.

Respectiv, doar instanța de judecată este în măsură să înfăptuiască acțiunea de individualizare a pedepsei pentru infractorul care a săvârșit o infracțiune, având

deplina libertate de acțiune în vederea realizării operațiunii respective, ținând seama de regulile și principiile prevăzute de Codul penal, la stabilirea felului, duratei ori a cuantumului pedepsei.

Din materialele cauzei rezultă că prin sentința primei instanțe, Alexandru Ștefan a fost recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 151 alin. (1) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsa de 6 (șase) ani și 10 (zece) luni închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

Fiind investită cu judecarea apelului declarat de către partea apărării, prin care a fost solicitat stabilirea pedepsei neprivativă de libertate în temeiul prevederilor art. 90 Cod penal, instanța de apel a respins apelul ca nefondat.

Cu privire la argumentele recurentului privind individualizarea greșită a pedepsei stabilite inculpatului, Colegiul penal reține că, instanța de fond la stabilirea pedepsei cu închisoarea inculpatului Alexandru Ștefan, a ținut cont de persoana inculpatului care nu se află la evidența medicului narcolog, este caracterizată pozitiv de către SSS al Sectorului de Poliție nr. 2 al IP Orhei, însă nu este la prima abatere potrivit revendicării (f.d. 46, 47-48), de gravitatea infracțiunii săvârșite care face parte din categoria infracțiunilor grave, de circumstanțele atenuante reținute și anume repararea benevolă a pagubei pricinuite și căința sinceră a acestuia, de circumstanțele agravante reținute și anume săvârșirea infracțiunii de către o persoană care anterior a fost condamnată pentru infracțiuni similare.

La stabilirea pedepsei cu închisoarea inculpatului Alexandru Ștefan, instanța de apel a ținut cont și de faptul că inculpatul a săvârșit o infracțiune gravă, având antecedente penale nestinse și fiind în stare de recidivă periculoasă. Or, reieșind din materialele dosarului, rezultă că inculpatul Alexandru Ștefan la data de 08 decembrie 2018 a fost eliberat din detenție după executarea pedepsei stabilite prin sentința Judecătorei Ciocana din 28 iunie 2013, menținută prin decizia Curții supreme de Justiție din 05 martie 2014 prin care a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 42, 151 alin. (2) lit. d) Cod penal, art. 287 alin. (3) Cod penal și în baza art. 84 Cod penal, prin cumul parțial al pedepselor stabilite, i-a fost stabilită o pedeapsă definitivă de 6 ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis (f.d.126-130, 131-135).

Colegiul penal amintește că, stabilirea duratei ori a cuantumului pedepsei de către instanța de judecată, într-un caz concret, se face în raport cu gravitatea infracțiunii săvârșite și cu pericolozitatea infractorului, care se evaluează după următoarele criterii: împrejurările și modul de săvârșire a infracțiunii, precum și mijloacele folosite; starea de pericol creată pentru valoarea ocrotită; natura și gravitatea rezultatului produs sau a altor consecințe ale infracțiunii; motivul săvârșirii infracțiunii și scopul urmărit; natura și frecvența infracțiunilor care constituie antecedentele penale ale infractorului; conduita după săvârșirea faptei și în cursul procesului penal; nivelul de educație, vârsta, starea de sănătate, situația familială și socială etc.

Sub aspectul prevederilor legale citate, Colegiul penal statuează că pedeapsa este echitabilă atunci când ea impune infractorului lipsuri și restricții ale drepturilor

sale, proporționale cu gravitatea infracțiunii săvârșite și este suficientă pentru restabilirea echității sociale, adică a drepturilor și intereselor victimei, statului și întregii societăți, perturbate prin infracțiune.

Mai mult, pedeapsa este echitabilă și atunci când este capabilă de a contribui la realizarea altor scopuri ale pedepsei penale, cum ar fi corectarea condamnatului și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât de către condamnat, precum și de alte persoane.

Astfel, instanța de apel corect a respins argumentele apărării cu privire la aplicarea în privința inculpatului Alexandru Ștefan a prevederilor art. 90 Cod penal, or, instanța de judecată *poate* dispune suspendarea executării pedepsei sau suspendarea parțială a executării pedepsei, doar în cazul în care consideră că scopul pedepsei stabilit de legiuitor la art. 61 Cod penal, poate fi atins prin prisma normelor indicate supra.

În contextul celor expuse mai sus, Colegiul penal conchide, că pedeapsa stabilită inculpatului este una corectă, deoarece la stabilirea acesteia au fost respectate exigențele legii, iar argumentele recursului în acest sens sunt neîntemeiate, impunându-se soluția inadmisibilității recursului, ca fiind vădit neîntemeiat

8. În conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de către avocatul Mîrzîncu Aurelia în numele inculpatului Alexandru Ștefan, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 01 iunie 2022, în cauza penală în privința lui **Alexandru Ștefan xxxxxx**, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la **01 decembrie 2022.**

Președinte

Toma Nadejda

Judecătorii

Catan Liliana

Guzun Ion